

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect în anul 2025

Cifra proiectului 25.80012.0807.59SE

Denumirea Proiectului Cercetarea patrimoniului cultural material și imaterial din localitatea Puhoi, raionul Ialoveni: între tradiție și modernitate

Procesul de cercetare a patrimoniului cultural material și imaterial din localitatea Puhoi (r-nul Ialoveni) este unul complex, fiind bazat în mod prioritar pe metodologia etnologică, fortificată cu abordări din domenii conexe: antrologie culturală, sociologie, istorie orală, istoriografie, memorialistică, imagologie, psihologie comunitară și culturologie. Etapa de cercetare din anul 2025 a fost axată pe colectarea unui volum impresionant de date în baza căruia au fost formulate concluzii de interes major privind cercetarea, valorificarea, conservarea și promovarea patrimoniului cultural material și imaterial din satul Puhoi. A fost documentată o gamă vastă de obiecte de patrimoniu cultural construit: case tradiționale fântâni cu cumpănă și cu „cicîrîc”, beciuri, biserica și troițele. În sat sunt păstrate case tradiționale construite din chirpici.

În colecțiile sătenilor au fost documentate fotografic diverse articole textile, implicit: ștergare tradiționale, piese de acoperământ de cap care au și care nu au formă de ștergar, fețe de masă, covoare, lăicere, păretare și țoluri. Au fost cercetate prin documentare fotografică lăzi tradiționale de zestre, mobilier, unelte și inventar de muncă, vase din ceramică și recipiente pentru producerea și păstrarea vinului.

O parte impresionantă a pieselor etnografice locale sunt păstrate la vinăria Asconi. Vinăria dispune de o bogată și variată colecție de textile tradiționale, parțial expuse și valorificate pe filiera turistică. În cadrul complexului Asconi a fost implementat conceptul satului tradițional, inspirat din varia zone etnografice, parțial și din arhitectura vernaculară a satului Puhoi.

În comunitate este desfășurată o amplă activitate de conservare și promovare a tradițiilor și obiceiurilor prin varia modalități. Ansamblurile etno-folclorice „Mărgăritarele”, „Puhoienii”, „Moștenitorii”, „Eternitatea” participă activ la evenimentele culturale din țară și de peste hotare, în special în localitățile înfrățite din România. Politicile culturale promovate de primărie au contribuit la o reevaluare a semnificației sărbătorilor, fiind date uitării sărbătorile de sorginte sovietică și revitalizate sărbătorile religioase – Hramul Satului (22 mai), și cele laice – Ziua Satului Puhoi (26 octombrie). Pentru comunitate este benefică inițiativa primăriei Nadejda Carajea de a fonda un muzeu local în incinta Casei de Cultură, primele exponate fiind deja expuse în spațiile expoziționale.

Cercetătorii echipei de implementare și executare a proiectului au participat la 11 foruri științifice internaționale, naționale cu participare internațională și naționale, desfășurate în Republica Moldova și România. Au fost puse în circuitul științific materiale inedite, rezultate în urma cercetărilor de teren efectuate în cadrul a trei expediții etnografice, organizate în lunile octombrie, noiembrie și decembrie. Au fost publicate trei rezumate ale comunicărilor prezentate la foruri științifice internaționale în Republica Moldova și România. Toate activitățile desfășurate și rezultatele preliminare ale cercetărilor de teren au fost mediatizate pe pagina web a Institutului Patrimoniului Cultural și pe rețelele de socializare.

Abstract

The process of researching the material and immaterial cultural heritage of the village of Puhoi (Ialoveni district) is complex, primarily based on ethnological methodology, reinforced by approaches from related fields: cultural anthropology, sociology, oral history, historiography, memoir literature, imagology, community psychology, and culturology. The research phase of 2025 focused on collecting an impressive volume of data, based on which significant conclusions were drawn regarding the research, valorization, conservation, and promotion of the material and immaterial cultural heritage of the village of Puhoi. A wide range of constructed cultural heritage objects was documented, including traditional houses, wells with a *cumpană* and *cicîrîc*, cellars, the church, and roadside crucifixes. The village retains traditional houses built from adobe.

Photographic documentation of various textile items from the villagers' collections has been conducted, including: traditional towels, head coverings that do and do not have the form of a towel, tablecloths, carpets, wall rugs, and runners. Traditional dowry chests, furniture, tools and work inventory, ceramic vessels, and containers for producing and storing wine were also researched through photographic documentation.

In the villagers' collections, various textile items have been documented photographically, including traditional towels, head coverings that may or may not resemble towels, tablecloths, carpets, wall hangings, and blankets. Traditional dowry chests, furniture, tools, and work inventory, as well as ceramic vessels and containers for producing and storing wine, have also been researched through photographic documentation.

A significant portion of the local ethnographic pieces is preserved at the Asconi winery. The winery boasts a rich and varied collection of traditional textiles, partially displayed and utilized for tourism purposes. The Asconi complex has implemented the concept of a traditional village, inspired by various ethnographic regions and partially by the vernacular architecture of the village of Puhoi.

The community is engaged in extensive activities to conserve and promote traditions and customs through various means. The ethno-folklore ensembles "Mărgăritarele", "Puhoienii," "Moștenitorii," and "Eternitatea" actively participate in cultural events both domestically and abroad, especially in sister towns in Romania. The cultural policies promoted by the local government have contributed to a reevaluation of the significance of holidays, with Soviet-origin celebrations fading into obscurity while religious celebrations-such as the Village Feast (May 22)-and secular ones-like the Day of Puhoi (October 26)-have been revitalized. The initiative of mayor Nadejda Carajea to establish a local museum within the Cultural House is beneficial for the community, with the first exhibits already displayed in the exhibition spaces.

The researchers of the project implementation team participated in 11 international scientific forums, as well as national forums with international participation, held in the Republic of Moldova and Romania. Unique materials resulting from the field research conducted during three ethnographic expeditions in October, November, and December have been added to the scientific circuit. Three abstracts of the presentations made at international scientific forums in the Republic of Moldova and Romania have been published. All conducted activities and preliminary results of the field research have been publicized on the website of the Institute of Cultural Heritage and on social media networks.

Conducătorul de proiect Valentin Arapu

Data: 03 decembrie 2025

LȘ

